

НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОВІДНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ БАНКІВ

DIRECTIONS OF LEADING INVESTMENT BANKS' ACTIVITIES

Стаття націлена на виокремлення основних напрямів діяльності інвестиційних банків. У межах даної тематики розкрито історичні умови появи інвестиційного банкінгу, описано структуру інвестиційного банку. Внаслідок складності структури інвестиційного банкінгу наведено поділ банківських установ на групи: "Bulge Brackets", "Middle Market", "Regional / Industry Boutiques", "Elite Boutiques / Independent Advisors", а також їх представники. На основі проведених досліджень виокремлено позитивні та негативні аспекти вищенаведених груп інвестиційних банків. Крім того, розглянуто низку факторів, за якими визначають відмінності між різними групами інвестиційних банківських установ. Представлено Топ 10 провідних інвестиційних банків США у 2025 році, їх ринкову капіталізацію, обсяг консолідованих активів, а також їх ключові особливості. Здійснення фінансових угод інвестиційними банками відбувається через сукупність взаємопов'язаних етапів, що дало можливість розкрити та згрупувати ключові напрями функціонування досліджуваних установ.

Ключові слова: фінансова угода, фінансовий стан, інвестиційний банк, фінансовий ринок, інвестиційний процес.

The current state of financial markets is dynamic, rapidly evolving, and characterized by the emergence of new mechanisms for investment activities. Therefore, investment banks play a crucial role in ensuring their growth and maintaining stable operations as active participants in the mobilization of financial resources. Moreover, they serve as a key instrument for managing financial resources, mitigating risks, and implementing innovative business development solutions. Amid the transformational processes of the global economic system, investment banks can act as a mechanism for facilitating the inflow of foreign direct investment. Thus, in the face of contemporary digital challenges, the role of investment banks within the financial system can be defined through the identification and analysis of their key operational areas, enabling adaptation to new challenges and societal needs, as well as the development of effective strategies for their further advancement. This article aims to highlight the main areas of activity of investment banks. Within this scope, it explores the historical background of investment banking and describes the structure of an investment bank. Given the complexity of the investment banking structure, the classification of banking institutions into groups such as "Bulge Brackets," "Middle Market," "Regional / Industry Boutiques," and "Elite Boutiques / Independent Advisors" is provided, along with their respective representatives. Based on the conducted research, the article identifies the advantages and disadvantages of the aforementioned investment bank groups. Additionally, several factors distinguishing different categories of investment banking institutions are examined. The study presents the Top 10 leading investment banks in the United States in 2025, including their market capitalization, total consolidated assets, and key characteristics. Furthermore, it discusses investment banks headquartered outside the United States that hold significant influence in the financial sector. The execution of financial transactions by investment banks occurs through a series of interrelated stages, which allows for the classification and detailed examination of the key functional areas of these institutions.

Keywords: financial transaction, financial condition, investment bank, financial market, investment process.

УДК 336

DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.91-2>

Дрималовська Х.В.

к.е.н., доцент кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва, Національний університет «Львівська політехніка»

Антонів А.Р.

аспірант кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва, Національний університет «Львівська політехніка»

Drymalovska Khrystyna

National University "Lviv Polytechnic"

Antoniv Andriy

National University "Lviv Polytechnic"

Постановка проблеми. Сучасні економічні тенденції вказують на те, що стан фінансових ринків відзначається динамічним розвитком та появою нових механізмів реалізації інвестиційної діяльності. Тому вагому роль у досягненні їх зростання та підтримці стабільного функціонування відведено інвестиційним банкам як активним суб'єктам залучення фінансових ресурсів. Крім того, вони виступають своєрідним інструментом за допомогою яких здійснюються процеси щодо управління фінансовими ресурсами, ризиками, реалізації інноваційних рішень розвитку бізнесу. Під час трансформаційних процесів світової економічної системи інвестиційні банки можуть слугувати механізмом сприяння надходження прямих іноземних інвестицій. Тому в умовах сучасних цифрових викликів роль інвестиційних банків у фінансовій системі можна визначити через ідентифікування та аналізування їх ключових напрямів діяльності з метою врахування та адаптації до нових викликів і потреб суспільства, а також

розроблення ефективних стратегій їх подальшого розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У наукових працях Tanushree Jaiswal [1], Marshall Hargrave [2], Matt Ting [4] акцентовано увагу на особливостях виникнення інвестиційного банкінгу, ролі інвестиційних банків у світовій фінансовій системі, розподілу таких банківських установ на певні групи із їх характерними ознаками. Потрібно зазначити, що структуру інвестиційних банків, низку факторів, за якими ідентифікують їх відмінності, особливості діяльності провідних банківських установ, ряд їх ключових функцій представлено у [3; 5–7].

Постановка завдання. Мета дослідження полягає у: наведенні характерних ознак діяльності провідних інвестиційних банків, ідентифікуванні переваг і недоліків їх діяльності, відображенні взаємопов'язаних етапів інвестиційного процесу із розкриванням основних напрямів їх функціонування.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Інвестиційний банкінг пов'язують із появою торгових банків у Європі та США наприкінці XIX – початку XX століть. Спершу такі банки спеціалізувались на торгівлі сировиною, розширивши свою діяльність до надання фінансових послуг. Основними видами надання фінансових послуг були андеррайтинг державних облігацій і підтримка щодо здійснення значного обсягу бізнес-транзакцій. Даний період відзначається створенням таких відомих компаній як J.P. Morgan, Goldman Sachs і Morgan Stanley. Однак під час Великої депресії вказана сфера зазнала серйозних змін, призвівши до застосування відповідних механізмів регулювання, а саме підписання Закону Glass-Steagall 1933 року. Такий закон заклав основу щодо регулювання діяльності банківських установ, розмежувавши їх комерційну та інвестиційну діяльність. На другу половину XX століття припав період розквіту інвестиційних банків, що супроводжувався значною кількістю злиттів і поглинань, а також публічним розміщенням цінних паперів. Зазнаючи впливу серйозних викликів, така сфера діяльності вміло застосовувала механізми адаптації до різноманітних нововведень та ринкових змін, демонструючи високий рівень стійкості [1].

Інвестиційний банк є фінансовою установою, яка бере участь у здійсненні фінансових операцій як посередник. Діяльність інвестиційного банку пов'язана, насамперед, із наданням допомоги новоствореним компаніям у підготовці до публічного розміщення акцій, надання консультацій щодо оцінювання вартості активів, складання угод у випадку злиттів та поглинань компаній. Крім того, інвестиційні банки можуть виступати у ролі фінансових радників для страхових компаній чи пенсійних фондів щодо управління ризиками, розроблення інвестиційних стратегій, вивчення ринків [2].

Бачимо, що ключова роль інвестиційного банку полягає у здатності залучати необхідний обсяг фінансових ресурсів компаніям у формі отримання кредитів чи випуску акцій для реалізації проєктів. Структура інвестиційного банку складається із:

- Front office – функція підрозділу полягає у консультуванні клієнтів з метою укладання вигідних угод;

- Middle office – такий підрозділ відповідає за управління ризиками та результативність проведення фінансових операцій;

- Back office – відділ, що відповідає за технічну підтримку здійснення внутрішніх процесів [3].

Вищеописана структура інвестиційного банку свідчить про чіткий розподіл функцій та повноважень між відділами, дозволяючи успішно виконувати поставлені завдання на фінансових ринках та допомагати у вирішенні фінансових питань компаній.

Варто зазначити, що крім зазначених відділів до структури інвестиційних банків входять дослідницькі відділи. Такі відділи проводять дослідження, що стосуються діяльності компаній, формуючи на основі цього звіти, які містять аналітичні дані та пропозиції. Такі звіти дозволяють приймати оптимальні рішення під час здійснення торговельних операцій, надавати поради клієнтам щодо вибору прийнятних напрямів інвестування [2].

Складність структури інвестиційного банкінгу зумовлює поділ банківських установ на такі групи (табл. 1): “Bulge Brackets” інвестиційні банки; “Middle Market” інвестиційні банки; “Regional / Industry Boutiques” інвестиційні банки; “Elite Boutiques / Independent Advisors” інвестиційні банки. В основу зазначеної класифікації покладено два ключові критерії: бізнес-модель та сума угоди. Відповідно до кредитної бізнес-моделі інвестиційні банки володіють достатнім обсягом фінансових ресурсів і можуть надавати їх в позику, тобто здійснювати кредитну діяльність. В іншому випадку, за відсутності значного обсягу капіталу інвестиційні банки спеціалізуються на професійному консультуванні своїх клієнтів. Сума угоди вказує на обсяг здійснених фінансових транзакцій інвестиційними банками і дозволяє зрозуміти масштаби функціонування таких структур [4].

Аналізування характерних ознак вищенаведених груп інвестиційних банків дозволяє виділити їх переваги та недоліки:

1) переваги:

- Bulge Brackets: значна кількість представництв по світу; співпраця з міжнародними корпораціями; укладання потужних фінансових угод через наявність необхідних фінансових ресурсів; різноспрямованість послуг; високий рівень репутації;

- Middle Market акцентують увагу на застосуванні індивідуальних підходів до вирішення питань клієнтів, обізнані зі специфікою певного географічного регіону, надають послуги за доступною вартістю порівняно із великими інвестиційними банками;

- Regional / Industry Boutiques є експертними структурами певної галузі діяльності щодо злиттів, поглинань, реструктуризації бізнесу, що сприяє розумінню та врахуванню основних потреб клієнтів, адаптації до ймовірних змін;

- Elite Boutiques / Independent Advisors не перебувають під впливом великих корпорацій; висококваліфікований персонал пропонує послуги, що проявляється у розробленні індивідуальних рішень щодо конкретних запитів; прийнятні конкурентоспроможні ціни на підтримку структури;

2) недоліки:

- Bulge Brackets: масштабність фінансових операцій спричиняє ймовірний вплив зі сторони глобальних фінансових ризиків; відсутність співпраці із представниками малого та середнього бізнесу;

Групи інвестиційних банків

Група інвестиційних банків	Характерні ознаки	Представники вказаної групи
Bulge Brackets	Великі банківські установи, які задіяні в укладанні міжнародних угод із значним обсягом капіталу; здійснюють співпрацю з клієнтами з усього світу; провадять кредитну діяльність, організовують первинне публічне розміщення акцій.	– Goldman Sachs; – Morgan Stanley; – J.P. Morgan; – Bank of America; – Citi; – Barclays; – Credit Suisse.
Middle Market	Діяльність цих інвестиційних банків спрямована на консультування клієнтів щодо залучення необхідного обсягу капіталу, надання допомоги у первинному публічному розміщенні акцій. Однак ключова відмінність полягає у тому, що їх діяльність обмежена певним регіоном, сума фінансових угод зазвичай не перевищує 1 млрд. дол.	– Jefferies; – RBC Capital Markets; – Macquarie; – HSBC; – BMO Capital Markets; – KeyBanc Capital Markets; – Stifel.
Regional / Industry Boutiques	Такий вид інвестиційних банків здебільшого орієнтований оформлення угод, пов'язаних із злиттями і поглинаннями, реструктуризацією та наданні консультацій стратегічного характеру. Вони не мають можливостей для забезпечення великих фінансових угод.	– Evercore; – Centerview; – Moelis; – PJT Partners; – Lazard; – Qatalyst.
Elite Boutiques / Independent Advisors	Вказана група банківських установ охоплює невеликі структури меншого рівня, які засновані співробітниками Bulge Brackets, з метою отримання фінансової незалежності у прийнятті фінансових рішень. Їхні послуги пов'язані із вирішенням фінансових питань клієнтів з врахуванням їх потреб та інтересів, реструктуризацією бізнесу, надання консультацій із купівлі-продажу бізнесу.	– Piper Sandler; – Stephens; – Union Square Advisors; – SVB Leerink; – FT Partners.

Джерело: [4]

– Middle Market: обмеження можливості зростання внаслідок концентрації діяльності на певних ринках, низький рівень конкурентоспроможності через лімітований обсяг суми фінансових угод;

– Regional / Industry Boutiques: нездатність конкурувати із більшими банківськими установами через низький рівень забезпечення фінансовими ресурсами; їхній успіх визначає економічна стабільність обраної ринкової ніші;

– Elite Boutiques / Independent Advisors: функціонування банківської структури залежить від професіоналізму персоналу (володіння необхідними знаннями, навиками); недостатній обсяг ресурсів для розширення своєї діяльності.

Діяльність інвестиційних банків передбачає надання стандартизованого набору послуг. Внаслідок цього пропонують низку факторів, за якими можна ідентифікувати їх відмінності [5]:

– величина угод характеризує здатність банківських установ здійснювати управління масштабними чи середніми фінансовими угодами;

– експертність у відповідній галузі означає, що спеціалізація у конкретних секторах засвідчує їх досвід у провадженні провідних досліджень та підсилює репутацію завдяки наявності фахівців-експертів;

– клієнтський портфель вказує на типи клієнтів, з якими співпрацюють банки: великі корпорації, приватні фонди чи державні структури;

– результати та рейтинги показують успіх діяльності банківських установ через кількість укладених угод;

– корпоративна культура означає, що успіх та репутація інвестиційних банків залежить від професіоналізму співробітників, їх системи переконань, норм поведінки, цінностей;

– географічна присутність підкреслює сильні позиції інвестиційних банків залежно від особливостей регіону їх зосередження;

– набір послуг визначає конкурентні переваги банківських структур через застосування інноваційних інструментів забезпечення сталого фінансування.

Як вже зазначалось раніше, у світовій економіці у сфері фінансів вагому роль відіграють інвестиційні банки з високим рівнем ринкової капіталізації, який підкреслює їх фінансову потужність. Переважна більшість таких банків знаходиться у США. Враховуючи ринкову капіталізацію та обсяг консолідованих активів (акції, кредити, нерухомість та резерви), сформовано рейтинг Топ 10 інвестиційних банків США (табл. 2) [6].

Необхідно згадати також про інвестиційні банки, які базуються поза межами США, та мають вагоме значення у фінансовій сфері:

– HSBC: Найбільша банківсько-фінансова корпорація Європи, ринкова капіталізація якої сягає понад \$140 млрд.;

Таблиця 2

Топ 10 провідних інвестиційних банків США у 2025 році

№ з/п	Назва	Характеристика	Ринкова капіталізація, дол.	Обсяг консолідованих активів, дол.
1.	JPMorgan Chase	Багатонаціональний банк, що виник в результаті злиття Chase Manhattan Corporation та J.P. Morgan & Co у грудні 2000 р. Надає широкий спектр послуг: інвестиційно-банківські послуги, управління активами, роздрібне банківське обслуговування тощо.	543,04 млрд.	3,4 трлн.
2.	Bank of America	Займає друге місце за ринковою капіталізацією. Діяльність полягає у провадженні комерційного та інвестиційного банкінгу, а також управління капіталом.	280,31 млрд.	2,5 трлн.
3.	Morgan Stanley	БНК, що спеціалізується на інвестиційних та фінансових послугах зі штаб-квартирою у Нью-Йорку.	142,35 млрд.	209 млрд.
4.	Wells Fargo	Міжнародна фінансова установа, що пропонує послуги з управління активами, інвестиційні послуги, провадить комерційні та роздрібні банківські операції.	204,18 млрд.	1,7 трлн.
5.	Goldman Sachs	Займає провідне місце за обсягом глобального доходу, охоплює інвестиційні, комерційні, брокерські послуги.	126 млрд.	521,1 млрд.
6.	Charles Schwab	Заснований у Сан-Франциско у 1971 р. Володіє значним обсягом активів, є фінансово потужним у сфері інвестиційного банкінгу, управління активами, консультаційних та дорадчих послугах.	122,56 млрд.	493,2 млрд.
7.	Citigroup	Багатонаціональний інвестиційний банк, що володіє значним обсягом консолідованих активів. Крім того, пропонує рішення у сфері глобальних транзакційних послуг, консультації з питань андеррайтингу, злиття та поглинання, отримує нагороди та відзнаки у фінансовій сфері.	109,92 млрд.	1,7 трлн.
8.	U.S. Bancorp	З'явився наприкінці 1800-х років. Охоплює такий спектр послуг: управління капіталом, інвестиційний консалтинг, комерційний та роздрібний банкінг.	67,40 млрд.	650,7 млрд.
9.	PNC Financial Services	Є банківською установою на міжнародному рівні. Бізнес-діяльність її дочірньої компанії Harris Williams стосується інвестиційного банкінгу та консультування з питань злиттів і поглинань (M&A) у США. Є лідером у роздрібному банкінгу та найбільшим емітентом кредитних карток у країні.	59,80 млрд.	557,5 млрд.
10.	Truist Financial Corporation	Виникла у 2019 р. внаслідок злиття BB&T і SunTrust Banks. Пропонує значні фінансові послуги, а саме: брокерські операції, управління активами, комерційний банкінг та страхові послуги.	49,96 млрд.	527,5 млрд.

Джерело: [5; 6]

– UBS: міжнародна інвестиційна банківська компанія, що входить до категорії "bulge bracket" банків;

– T.D. Bank: установа, що розташована у Канаді, надаючи послуги роздрібного, комерційного та інвестиційного банкінгу;

– Barclays: багатонаціональна банківська корпорація Великої Британії, ринкова капіталізація становить понад \$34 млрд. [6].

Інвестиційні банки можуть виконувати ряд функцій: бути брокерами або дилерами на вторинному ринку цінних паперів; консультувати підприємства; інформувати про фінансову ситуацію на фондовому ринку; проводити операції у сфері нерухомості; фінансувати складні проекти; здійснювати кредитування; здійснювати управління взаємними та пенсійними фондами, іпотекою і венчурним капіталом; виконувати роль фінансових

агентів при злитті, поглинанні та реструктуризації тощо [7].

Інвестиційні банки здійснюють фінансові угоди через сукупність певних етапів, які відображають суть процесу інвестиційного банкінгу. Такий процес розкриває ключові напрями досліджуваних банківських структур: консультаційна, дослідницька, інвестиційно-кредитна, управлінська (рис. 1).

Розглянемо вищенаведені етапи процесу інвестиційного банкінгу детальніше [1]:

1) презентація послуг та підписання договору: представлення банком широкого спектру послуг та результатів своєї діяльності з метою прийняття позитивного рішення клієнтом щодо потенційної співпраці, зумовлюючи підписання договору для отримання дозволу представляти його інтереси;

2) аналізування та оцінювання фінансового стану клієнта: збір та ретельне аналізування

Рис. 1. Інвестиційний процес та напрями діяльності інвестиційних банків

Джерело: сформовано авторами на основі [1–7]

інформації щодо фінансового стану клієнта дозволить врахувати ринкові умови, потенційні ризики та можливості для підготовки вигідної пропозиції;

3) структурування угоди та проведення переговорів: на основі отриманих результатів аналізування фінансового стану клієнта банк розробляє план вигідної угоди, враховуючи умови фінансування, політику ціноутворення, нормативно-регуляторні вимоги;

4) здійснення маркетингової політики: застосування банківською установою налагодженої системи взаємозв'язків з інвесторами та знань щодо ринкової ситуації для сприяння успішної реалізації майбутніх проектів;

5) виконання та завершення угоди: участь банку у реалізації угоди, що супроводжуються завершальними юридичними та фінансовими процедурами;

6) підтримка подальшої співпраці: продовження співпраці з клієнтом, що свідчить про фінансову стійкість та репутацію.

Виконання взаємопов'язаних етапів процесу інвестиційного банкінгу має важливе значення для встановлення довгострокових партнерських відносин. Крім того, ефективна взаємодія із клієнтами мінімізує ймовірні ризики при формуванні рішень на встановлені запити, слугує фундаментом зростання капіталу у перспективі, зміцнює ринкові позиції внаслідок розширення клієнтської бази.

Висновки. Внаслідок здійснення наукового дослідження функції провідних інвестиційних банків сформовано у ключові напрями їх діяльності: консультаційна, дослідницька, інвестиційно-кредитна, управлінська. Консультаційний напрям їх діяльності полягає у наданні експертних

консультацій клієнтам щодо злиттів і поглинань, реструктуризації бізнесу, вирішення інших стратегічних питань. Щодо дослідницького напрямку, то він передбачає здійснення персоналом банку аналітичних досліджень стану фінансових ринків, вивчення ключових макроекономічних тенденцій, підготовку звітів щодо перспективи розвитку галузі. Інвестиційно-кредитний напрям пов'язаний із проведенням операцій з цінними паперами, розробленням ефективних інвестиційних стратегій, кредитуванням клієнтів тощо. Управлінський напрям охоплює управління активами, фінансовими ресурсами клієнтів тощо. Реалізація цих напрямів інвестиційними банками забезпечить ефективний розподіл фінансових ресурсів, розвиток світового ринку капіталу.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Tonushree Joiswell. Investment Banking. URL: <https://www.5paisa.com/blog/investment-banking> (дата звернення: 29.01.2025).
2. Marshall Hargrave. Investment Bank: What It Is, How It Works, Major Examples. URL: <https://www.investopedia.com/terms/i/investmentbank.asp#citation-1> (дата звернення: 29.01.2025).
3. Duke University Department of Economics. "What Is an Investment Bank? URL: <https://econ.duke.edu/sites/econ.duke.edu/files/file-attachments/Investment%20Banking%20Demystified.pdf> (дата звернення: 29.01.2025).
4. Matt Ting. Top Investment Banks and Categories of Investment Banks. URL: <https://peakframeworks.com/post/investment-bank-categories> (дата звернення: 29.01.2025).
5. The Top 10 Investment Banks – By Size & Tier (2025). URL: <https://www.joinleland.com/library/a/top-ten-investment-banks> (дата звернення: 29.01.2025).

6. McKayla Girardin. Top 10 Investment Banking Companies in 2025. URL: <https://www.theforage.com/blog/companies/investment-banking-companies> (дата звернення: 29.01.2025).

7. Гетьман О. Проблеми розвитку діяльності інвестиційних банків України. *Економічний аналіз*. 2010. Випуск 7. С. 141–143.

REFERENCES:

1. Tonushree Joiswell. Investment Banking. Available at: <https://www.5paisa.com/blog/investment-banking> (accessed 29 January 2025).

2. Marshall Hargrave. Investment Bank: What It Is, How It Works, Major Examples. Available at: <https://www.investopedia.com/terms/i/investment-bank.asp#citation-1> (accessed 29 January 2025).

3. Duke University Department of Economics. "What Is an Investment Bank? Available at:

<https://econ.duke.edu/sites/econ.duke.edu/files/file-attachments/Investment%20Banking%20Demystified.pdf> (accessed 29 January 2025).

4. Matt Ting. Top Investment Banks and Categories of Investment Banks. Available at: <https://www.peakframeworks.com/post/investment-bank-categories> (accessed 29 January 2025).

5. The Top 10 Investment Banks – By Size & Tier (2025). Available at: <https://www.joinleland.com/library/a/top-ten-investment-banks> (accessed 29 January 2025).

6. McKayla Girardin. Top 10 Investment Banking Companies in 2025. Available at: <https://theforage.com/blog/companies/investment-banking-companies> (accessed 29 January 2025).

7. Hetman O. (2010) Problemy rozvytku diialnosti investytsiinykh bankiv Ukrainy [Problems of development of investment banks in Ukraine]. *Ekonomichnyi analiz*, vol. 7, pp. 141–143. (in Ukrainian)